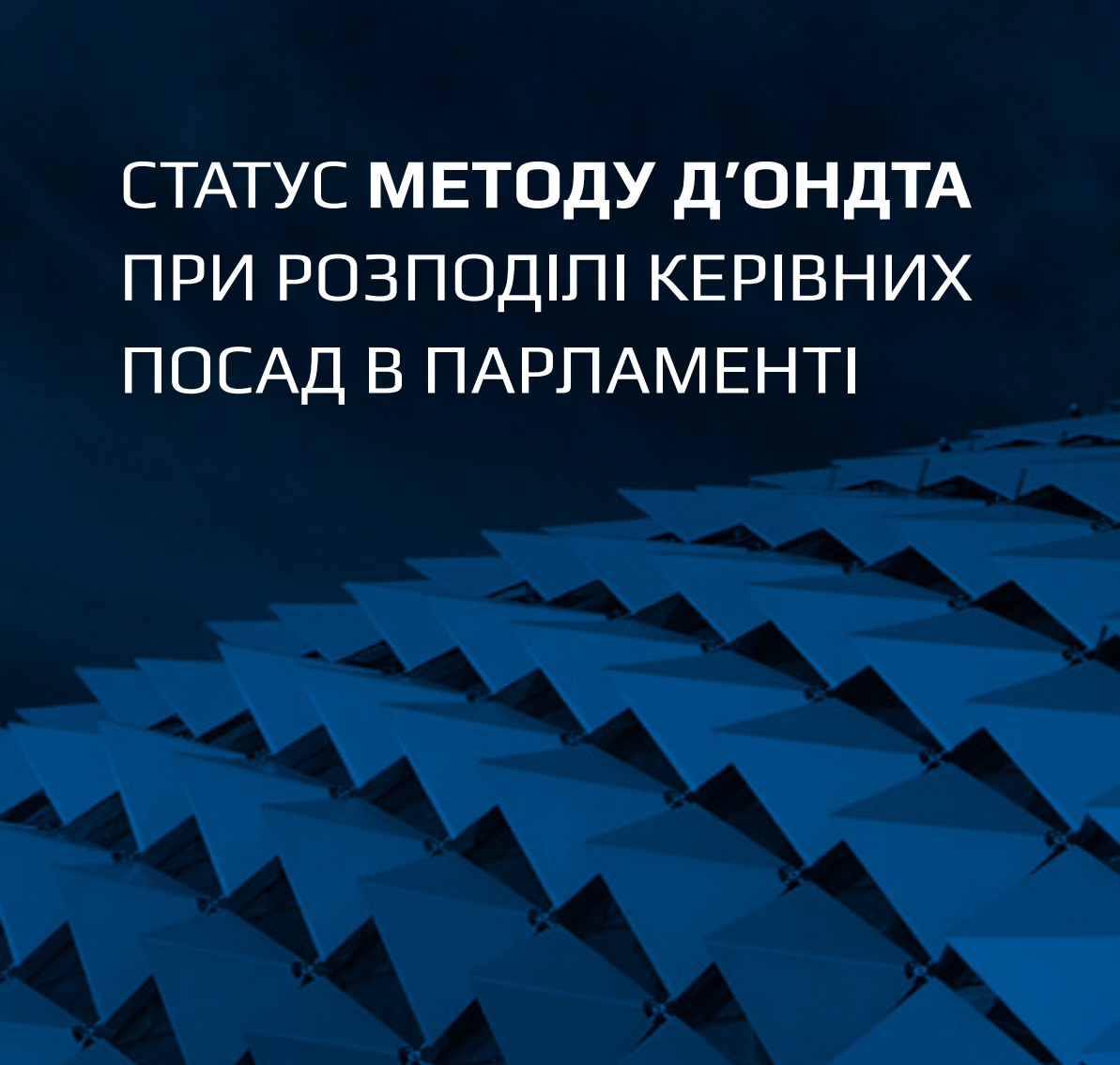

ЛАБОРАТОРІЯ
ЗАКОНОДАВЧИХ
ІНІЦІАТИВ

www.parliament.org.ua

СТАТУС МЕТОДУ Д'ОНДТА ПРИ РОЗПОДІЛІ КЕРІВНИХ ПОСАД В ПАРЛАМЕНТІ

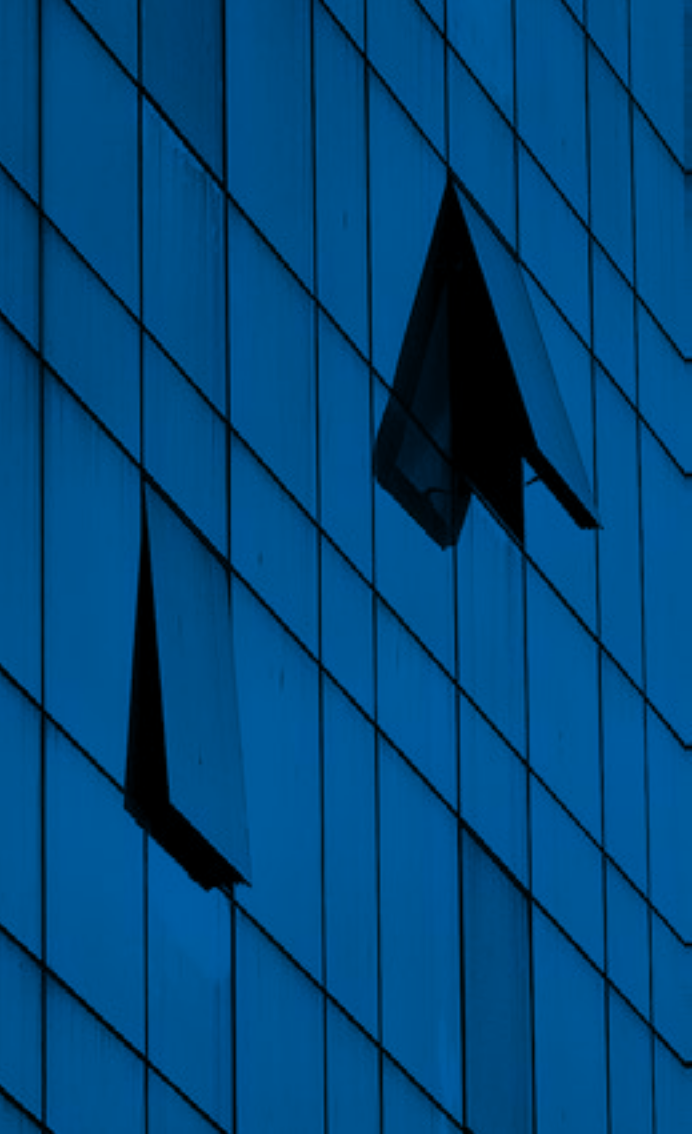

СТАТУС МЕТОДУ Д'ОНДА ПРИ РОЗПОДІЛІ КЕРІВНИХ ПОСАД У ПАРЛАМЕНТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

1. В більшості європейських парламентів існує принцип пропорційного представництва політичних груп при розподілі керівних посад в парламенті (керівників комітетів та/або їх заступників). **Метод д'Онда** є одним зі способів застосування цього принципу на практиці. У той же час, застосування цього методу не є закріпленим в нормативних документах, що дає парламентарям можливість відхилитися від нього на практиці. Результати розподілу за методом використовується як рекомендація та основа для початку переговорів між політичними групами.
2. Метод використовується при визначенні результатів виборів в системах з пропорційною виборчою системою. Переваги цього методу дозволяють використовувати його, в тому числі, при розподілі керівних посад у парламентах світу.
3. За розподілом керівних посад парламенти умовно використовують такі підходи: 1) «winners take all»; 2) «winners take more», 3) пропорційний розподіл посад. Кожен з підходів має свої переваги та недоліки, вибір підходу зумовлений історичною традицією, особливостями розподілу гілок влади, виборчою та партійною системою.
4. За своєю суттю, метод д'Онда є лише способом реалізації норми про пропорційний (до кількості парламентарів різних політичних груп) розподіл керівних посад в парламенті. Його головна перевага перед звичайним відсотковим розрахунком у тому, що він надає більш наближені числа до реального представництва політичних груп. Окрім цього, маленькі політичні групи мають можливість отримати керівні посади.

5. Використання методу не є імперативним. Використання цього методу рідко встановлено в процедурних документах парламенту. Винятком з цього серед європейських країн є лише Шотландія, Регламент якої встановлює рекомендацію використовувати метод д'Ондта. Найчастіше використання цього методу повністю **визначається парламентською практикою**.
6. Результати розподілу за методом найчастіше стають **основою для початку переговорів між політичними групами всередині парламенту**. Однак остаточний розподіл визначається саме політичним консенсусом, до якого дійшли політичні групи в ході переговорів. Такий підхід дає можливість для політичних маневрів. Особливо це стосується формування коаліції у випадках, коли від участі маленької політичної групи залежить її існування. У цих випадках партія більшості може віддати кілька своїх керівних посад маленькій групі.
7. Використання методу можливе через закріплення в процедурних правилах парламенту норми про пропорційне представництво політичних груп на керівних посадах в парламенті (а не закріплення в процедурних документах самого методу дільника). Це є практикою таких країн як Фінляндія, Німеччина, Австрія, Ірландія, парламент Північної Ірландії.
8. Фактичний розподіл посад та результати розподілу за методом часто не співпадають між собою. Це стосується навіть тих парламентів (зокрема, такі країни як Фінляндія, Німеччина, Австрія, Ірландія, парламент Північної Ірландії, Європейський Парламент), які декларують автоматичний розподіл посад за методом д'Ондта. (див. Додатки).

9. Відповідно до процедурних правил Європейського Парламенту членство в комітетах та розподіл посад керівників між політичними групами повинні приблизно відображати склад пленарного засідання. Водночас розподіл посад в Парламенті 2014 року відображає угоду між трьома основними політичними групами (the European People's Party (EPP), the Socialists and Democrats (S&D) and the Alliance of Liberals and Democrats for Europe (ALDE)). Завдяки цьому ALDE має три посади керівників комітетів, що становить 15% від загальної кількості, в той час, як група ECR має лише одного керівника, хоча вона є більшою за за ALDE (див. Табл. 7).
10. У Фінляндії у 2015 році при розподілі посад керівників комітетів та їх заступників Centre Party віддала одне своє місце меншій партії Blue Reform для того, щоб зберегти коаліцію. Це пов'язано з парламентською кризою, в ході якої політична група Finns Party, яка входила в коаліцію до цього, розділилася на два крила: Finns Party та Blue Reform. Зокрема з цим пов'язана різниця в результатах реального розподілу та розподілу за методом д'Ондта при визначенні посад заступників керівників комітетів. Крім цього, при розподілі заступників Centre Party віддала одне місце меншій партії National Coalition Party (див. Табл. 1).
11. У деяких національних парламентах посади голів парламентських комітетів розподіляються пропорційно між політичними групами, але ґрунтуються на політичній угоді між групами. У цих випадках розрахунки за методом д'Ондта слугують лише відправною точкою на момент початку переговорів. Це стосується Бельгії, Данії, Люксембургу, Нідерландів, Португалії, Румунії, Швеції та окремих комітетів Палати громад Королівства Великобританії.

-
12. Використання методу є дискусійним питанням. Так, у 2012 році в парламенті Північної Ірландії Assembly and Executive Review Committee провели дослідження щодо використання цього методу та його вплив на діяльність опозиції. Аналіз думок стейкхолдерів показав, що немає однозначної згоди щодо використання цього методу, причому різні думки були як серед коаліційних політичних груп, так і серед опозиційних.
 13. Таким чином, **імперативне застосування методу д'Онда не є загальною практикою**. В першу чергу, метод д'Онда є лише відправною точкою у парламентському діалозі стосовно розподілу керівних посад. Можливість коригувати результати цих розрахунків надає політичним групам більше можливостей для побудови внутрішньо парламентських домовленостей.
 14. В європейських парламентах за методом д'Онда можуть бути розподілені такі посади: а) керівники комітетів (Німеччина, Австрія та ін.); б) заступники комітетів (Німеччина, Північна Ірландія), с) члени кабінету міністрів (Північна Ірландія).
 15. **Голови парламенту зазвичай обираються окремо. Враховуючи їх особливий політичний статус, Голова парламенту зазвичай обирається парламентарями окремо за попередньою домовленістю політичних груп.**
 16. Розподіл посад керівників комітетів на основі методу д'Онда або пропорційно – звична практика. Водночас посади заступників за такою системою розподіляються рідше, наприклад, в Північній Ірландії та Німеччині.

17. Приналежність до політичних груп. За загальним правилом голова та заступник голови комітету повинні належати до різних політичних груп. В Північній Ірландії це правило поширюється на приналежність до політичних груп Міністрів та голови комітету, оскільки голови комітетів формують «тіньовий кабінет міністрів».

18. Послідовність пропонування кандидатур. Існує два варіанти: 1) по черзі, де перший вибір робить найбільша політична група; (див. Табл. 2) 2) відповідно до отриманої квоти після застосування дільника (в цьому випадку вибір робить та політична група, яка отримала найбільший результат після застосування дільника) (див. Табл.6-2).

19. Відсутність поданих кандидатур окремо політичною групою. Кожна політична група має право відмовитися від подання кандидатур на запропоновані їй в результаті розподілу посади. В цьому випадку право подання кандидатури отримує політична група, яка має наступну найбільшу квоту. Ця практика стала нормою при розподілі Міністерських посад в парламенті Північної Ірландії. При цьому зрозуміло, що принцип пропорційності порушується.

ВИСНОВКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Міжнародний досвід свідчить, що розподіл керівних посад завжди є політичним питанням і вирішується шляхом переговорів між парламентськими акторами. Різноманітні методи підрахунку пропорційності квот на керівні посади є швидше інструментом, який допомагає розпочати діалог і вийти на прийнятний і справедливий, на думку всіх стейкхолдерів, результат. Більше того, у більшості країн використання конкретних методів обрахунку не закріплено у регулюючих документах, що на практиці дає достатньо простору для політичного маневру при одночасному формуванні базових рамок переговорного процесу.

В Дорожній карті щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України зазначено, що «часто посади голови комітету є розмінною монетою у процесі побудови коаліції» у ВРУ. І цим обумовлюється необхідність застосування методу дільників (метод д'Онда) для розподілу керівних посад. У квітні 2018 року ВРУ на виконання цієї рекомендації ухвалила у першому читанні законопроект №7550, щодо внесення змін до положень статті 6 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та статті 81 Регламенту Верховної Ради України, передбачивши, що обрання на посади голів комітетів, перших заступників, заступників голів, секретарів та членів комітетів Верховної Ради України здійснюється за принципом д'Онда. Фактично розписується формула та викладається логіка її застосування. І сам факт законодавчого закріплення методу, а результатів його застосування як імперативних, викликає чимало проблем та запитань, викладених у відповідному висновку Комітету з питань Регламенту та організації роботи ВРУ.

Згідно з чинними положеннями частини четвертої статті 81 Регламенту Верховної Ради України квоти розподілу посад голів комітетів, перших заступників, заступників голів, секретарів та членів комітетів визначаються пропорційно від кількісного складу депутатських фракцій (депутатських груп) до фактичної чисельності народних депутатів України. Аналізуючи реальний розподіл голів комітетів у Верховній Раді протягом останніх трьох скликань можна стверджувати, що принцип пропорційності так чи інакше був дотриманий (див. Додаток 5). Водночас очевидним є вплив політичних факторів на фактичні результати формування керівних посад. Такі результати, зокрема, обумовлені коаліційною конструкцією. Яскравим прикладом є результати розподілу керівних посад на початку 6-го скликання (2007 рік): найбільшою фракцією виявилася фракція Партії регіонів, яка, в той же час, не сформувала коаліцію, а стала опозиційною. І це напряму вплинуло на результати розподілу керівних посад. Якби на той момент був застосований метод д'Ондта у спосіб, передбачений редакцією законопроекту, ухваленого у першому читанні, то фракція Партії регіонів отримала б 12 з 28 посад Голів комітетів. Тобто фракція, яка не входить до коаліції, отримала б найбільшу кількість керівних посад. А це, вочевидь, порушувало б і без того хиткий політичний баланс у парламенті, і ставило б під загрозу його структуру та ефективну роботу.

Більш того, історія 6-го скликання також є прикладом того, як використання посад в якості «розмінної монети» дозволило вийти з політичної кризи та уникнути ще одних позачергових виборів до парламенту. Йдеться про надання

посади Голови Парламенту фракції, яка на той момент не входила до коаліції. І це дозволило усім політичним силам (в перчу чергу тим, які першопочатково сформували коаліцію) досягти компромісу. Цей приклад очевидно перегукується з політичною кризою у фінському парламенті 2015 року: після розколу в одній з коаліційних фракцій найбільша фракція «пожертвувала» однією керівною посадою на користь найменшої за кількістю партнерської фракції, що і зберегло коаліцію, і дозволило парламенту працювати далі.

Власне, з точки зору політичної доцільності цілком логічно, що фракція або група, яка входить до коаліції, має певний пріоритет на керівні посади у порівнянні навіть з більшими фракціями/групами, які однак до коаліції не входять. Крім того, більша коаліційна фракція може «жертвувати» своєю квотою на керівні посади на користь менш чисельних колег заради формування коаліції. І така картина цілком відповідає міжнародній практиці. В парламентах всього світу, навіть в тих, де задеклароване використання цього методу, керівні посади завжди були предметом політичних домовленостей та «розмінною монетою» під час формування коаліції. Про це свідчать вищенаведені приклади з фактичними результатами розподілу керівних посад.

Таким чином, законодавче закріплення результатів використання методу д'Ондта як імперативних значно обмежить простір для політичного маневру і збільшить ризики нестабільної роботи парламенту.

ЛІТЕРАТУРА

Assembly and Executive Review Committee (2012), "Review of D'Hondt, Community Designation and Provisions for Opposition", [Режим доступу]: http://www.niassembly.gov.uk/globalassets/Documents/Reports/Assem_Exec_Review/nia-123-11-15-Review-of-DHondt-Community-Designation-and-Provisions-for-Opposition.pdf (accessed 14 September 2018).

European Union (2016), "Briefing: Understanding the d'Hondt method: Allocation of parliamentary seats and leadership positions", [Режим доступу]: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI\(2016\)580901](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI(2016)580901) (accessed 14 September 2018).

FTI Consulting, Inc. (2018), "SNAPSHOT: European Parliament Committees: Winners and Losers", [Режим доступу]: https://www.fticonsulting-emea.com/~/_media/Files/us-files/insights/white-papers/european-parliament-committees-winners-and-losers.pdf (accessed 14 September 2018).

German Bundestag (2018), "Committees and other bodies in the 19th electoral term", [Режим доступу]: <https://www.bundestag.de/en/parliament/groups?url=L2VuL3BhcmxpYW1lb nQvZ3JvdXBzL2dyb3Vwcy1kaXNOcmliidXRpb2 4vMTk3NjQ0&mod=mod487054> (accessed 14 September 2018).

Library & Research Service (L&RS) of the Oireachtas (2016), "D'Hondt system for allocation of parliamentary positions", [Режим доступу]: https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/libraryResearch/2016/2016-03-22_d-hondt-system-for-allocation-of-parliamentary-positions_en.pdf (accessed 14 September 2018).

NICVA Northern Ireland Council for Voluntary Action (2018), "New Executive and Committee Chairpersons Named", [Режим доступу]: <http://www.nicva.org/article/new-executive-and-committee-chairpersons-named> (accessed 14 September 2018).

Northern Ireland Assembly Commission (2018), "Committees formed during the 2016-2017 mandate", [Режим доступу]: <http://www.niassembly.gov.uk/assembly-business/committees/2016-2017/> (accessed 14 September 2018).

The Finnish Parliament (2018), "Committees", [Режим доступу]: <https://www.eduskunta.fi/EN/lakiensaaminen/valiokunnat/Pages/default.aspx> (accessed 14 September 2018).

Додаток 1: **ПАРЛАМЕНТ ФІНЛЯНДІЇ** (2015 РІК)

Таблиця 1 «Результати розподілу за методом д'Ондта та реального розподілу посад керівників і заступників керівників комітетів в парламенті Фінляндії (2015 рік)»

 – політичні групи, що входять до коаліції

 – неспівпадіння між реальним розподілом та розподілом за методом

	ВСЬОГО		РОЗПОДІЛ ПОСАД КЕРІВНИКІВ				РОЗПОДІЛ ПОСАД КЕРІВНИКІВ ТА ЗАСТУПНИКІВ			
			Реальний розподіл		За методом		За методом		Реальний розподіл	
Centre Party	48	23,88%	4	25,00%	5	25,00%	9	27,27%	8	24,24%
National Coalition Party	38	18,91%	3	18,75%	3	25,00%	6	18,18%	7	21,21%
Blue Reform	18	8,96%	2	12,50%	1	6,25%	4	12,12%	3	9,09%
Social Democratic Party	35	17,41%	3	18,75%	3	18,75%	6	18,18%	6	18,18%
Finns Party	17	8,46%	1	6,25%	1	6,25%	2	6,06%	3	9,09%
Green League	15	7,46%	1	6,25%	1	6,25%	2	6,06%	2	6,06%
Left Alliance	12	5,97%	1	6,25%	1	6,25%	2	6,06%	2	6,06%
Swedish People's Party	10	4,98%	1	6,25%	1	6,25%	2	6,06%	2	6,06%
Eland Coalition	1	0,50%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Christian Democrats	5	2,49%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Liike Nyt	1	0,50%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Citizens' Party	1	0,50%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Всього	201	100%	16	100%	16	100%	33	100%	33	100%

Коментар до Таблиці 1

Як видно з Табл.1, Centre Party віддала одне своє місце меншій партії Blue Reform для того, щоб зберегти коаліцію, це пов'язано з парламентською кризою, в ході якої політична група Finns Party, яка входила в коаліцію до цього, розділилася на два крила: Finns Party та Blue Reform. Зокрема з цим пов'язана різниця в результатах реального розподілу та розподілу за методом д'Ондта при визначенні посад заступників керівників комітетів. Крім цього, при розподілі заступників Centre Party віддала одне місце меншій партії National Coalition Party.

- – політичні групи, що входять до складу коаліції
- – посади керівників
- – посади заступників керівників комітетів

Таблиця 2 «Застосування методу д'Ондта при розподілі посад керівників комітетів та їх заступників»

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Centre Party	48	48,00 (1)	24,00 (9)	16,00 (17)	12,00 (22)	9,60 (25)	8,00 (28)	6,86 (31)	6,00 (33)	5,33
National Coalition Party	38	38,00 (2)	19,00 (10)	12,67 (18)	9,50 (23)	7,60 (26)	6,33 (29)	5,43 (32)	4,75	4,22
Blue Reform	35	35,00 (3)	17,50 (11)	11,67 (19)	8,75 (24)	7,00 (27)	5,83 (30)	5,00	4,38	3,89
Social Democratic Party	18	18,00 (4)	9,00 (12)	6,00 (20)	4,50	3,60	3,00	2,57	2,25	2,00
Finns Party	17	17,00 (5)	8,50 (13)	5,67 (21)	4,25	3,40	2,83	2,43	2,13	1,89
Green League	15	15,00 (6)	7,50 (14)	5,00	3,75	3,00	2,50	2,14	1,88	1,67
Left Alliance	12	12,00 (7)	6,00 (15)	4,00	3,00	2,40	2,00	1,71	1,50	1,33
Swedish People's Party	10	10,00 (8)	5,00 (16)	3,33	2,50	2,00	1,67	1,43	1,25	1,11

ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ Д'ОНДТА (ПАРЛАМЕНТ ФІНЛЯНДІЇ)

Однопалатний парламент. Декларується автоматичне застосування методу д'Ондта після виборів. За методом д'Ондта розподіляються посади керівників комітетів та їх заступників, всього 33 посади. Посади обираються по черзі від найбільшої політичної групи до меншої в декілька кіл, в Табл.2 числами в дужках (...) позначений порядок вибору посад політичними групами.

Додаток 2: **ПАРЛАМЕНТ НІМЕЧЧИНИ** (2017 РІК)

Таблиця 3 «Результати розподілу за методом д'Ондта та реального розподілу посад керівників та заступників керівників комітетів в парламенті (2017 рік)»

 – неспівпадіння між реальним розподілом та розподілом за методом

	ВСЬОГО		РОЗПОДІЛ ПОСАД КЕРІВНИКІВ				РОЗПОДІЛ ПОСАД КЕРІВНИКІВ ТА ЗАСТУПНИКІВ			
			Реальний розподіл		За методом		За методом		Реальний розподіл	
CDU/CSU (Christian Democratic Union/Christian Social Union)	246	34,79%	9	37,50%	9	37,50%	18	37,50%	18	37,50%
SPD (Social Democratic Party of Germany)	153	21,64%	5	20,83%	6	25,00%	10	20,83%	11	22,92%
AfD (Alternative for Germany)	92	13,01%	3	12,50%	3	12,50%	6	12,50%	6	12,50%
FDP (Free Democratic Party)	80	11,32%	3	12,50%	2	8,33%	6	12,50%	5	10,42%
The Left Party	69	9,76%	2	8,33%	2	8,33%	4	8,33%	4	8,33%
Alliance 90/The Greens	67	9,48%	2	8,33%	2	8,33%	4	8,33%	4	8,33%
Всього	709	100,00%	24	100,00%	24	100,00%	48	100,00%	48	100,00%

Коментар до Таблиці 4

SPD (Social Democratic Party of Germany) поступилася однією посадою керівника комітету та однією посадою заступника керівника на користь меншої політичної групи FDP (Free Democratic Party). Це може бути пов'язано з певними політичними домовленостями між цими політичними групами, оскільки вони мають схожі політичні програми.

Таблиця 4 «Застосування методу Сент-Лагю при розподілі посад голів та заступників комітетів в Бундестазі (2017 рік)»

 – посади керівників
 – посади заступників керівників комітетів

		1	3	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37
CDU/CSU (Christian Democratic Union/ Christian Social Union)	246	246,00	82,00	35,14	27,33	22,36	18,92	16,40	14,47	12,95	11,71	10,70	9,84	9,11	8,48	7,94	7,45	7,03	6,65
SPD (Social Democratic Party of Germany)	153	153,00	51,00	21,86	17,00	13,91	11,77	10,20	9,00	8,05	7,29	6,65	6,12	5,67	5,28	4,94	4,64	4,37	4,14
AfD (Alternative for Germany)	92	92,00	30,67	13,14	10,22	8,36	7,08	6,13	5,41	4,84	4,38	4,00	3,68	3,41	3,17	2,97	2,79	2,63	2,49
FDP (Free Democratic Party)	80	80,00	26,67	11,43	8,89	7,27	6,15	5,33	4,71	4,21	3,81	3,48	3,20	2,96	2,76	2,58	2,42	2,29	2,16
The Left Party	69	69,00	23,00	9,86	7,67	6,27	5,31	4,60	4,06	3,63	3,29	3,00	2,76	2,56	2,38	2,23	2,09	1,97	1,86
Alliance 90/The Greens	67	67,00	22,33	9,57	7,44	6,09	5,15	4,47	3,94	3,53	3,19	2,91	2,68	2,48	2,31	2,16	2,03	1,91	1,81

ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ Д'ОНДТА (ПАРЛАМЕНТ НІМЕЧЧИНИ)

В таблиці розглянута лише нижня палата парламенту. При розподілі місць використовується метод Сент-Лагю, модифікована версія методу д'Ондта, в якій дільниками є лише непарні числа. За методом Сент-Лагю розподіляються посади керівників комітетів та їх заступників, всього 48 посад. Посади «spokesperson» кожного комітету визначаються «case-by-case» для кожного комітету.

Додаток 3: ПАРЛАМЕНТ ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ (2016 РІК)

Таблиця 5 «Результати розподілу за методом д'Ондта та реального розподілу посад керівників комітетів та заступників керівників комітетів в парламенті Північної Ірландії (2016 рік)»

 – політичні групи, що входять до складу коаліції

	ВСЬОГО		РОЗПОДІЛ ПОСАД КЕРІВНИКІВ			
			Реальний розподіл		За методом	
DUP (Democratic Unionist Party)	38	35,19%	11	39,29%	11	39,29%
Sinn Fein	28	25,93%	8	28,57%	8	28,57%
UUP (Ulster Unionist Party)	16	14,81%	4	14,29%	4	14,29%
SDLP (Social Democratic and Labour Party)	12	11,11%	3	10,71%	3	10,71%
Aliance	8	7,41%	2	7,14%	2	7,14%
Інші	6	5,56%	0	0,00%	0	0,00%
	108	100,00%	28	100,00%	28	100,00%

Коментар до Таблиці 5

Не дивлячись на те, що метод д'Ондта повністю дотриманий, всередині самого парламенту немає однозначної згоди щодо застосування цього методу. Так, у 2012 році, Комітетом (Assembly and Executive Review Committee) було проведено дослідження думок стейкхолдерів щодо застосування методу д'Ондта в контексті діяльності парламентської опозиції.

- політичні групи, що входять до складу коаліції
- посади міністрів
- посади міністрів, від яких відмовилася опозиція

Таблиця 6.1 «Застосування методу д'Ондта при розподілі посад міністрів в парламенті Північної Ірландії (2016 рік)»

	Кількість Парламентарів	Кількість посад	1	2	3	4	5	6	8	9
DUP (Democratic Unionist Party)	38	6	38,00	19,00	12,67	9,50	7,60	6,33	6,00 (33)	5,33
Sinn Fein	28	5	28,00	14,00	9,33	7,00	5,60	4,67	4,75	4,22
UUP (Ulster Unionist Party)	16	2	16,00	8,00	5,33	4,00	3,20	2,67	4,38	3,89
SDLP (Social Democratic and Labour Party)	12	2	12,00	6,00	4,00	3,00	2,40	2,00	2,25	2,00
Alliance	8	1	8,00	4,00	2,67	2,00	1,60	1,33	2,13	1,89

Таблиця 6.2 «Застосування методу д'Ондта при розподілі посад керівників комітетів та їх заступників в парламенті Північної Ірландії (2016 рік)»

- політичні групи, що входять до складу коаліції
- посади керівників та посади заступників керівників комітетів

	Кількість Парламентарів	Кількість посад	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
DUP (Democratic Unionist Party)	38	11	38,0 (1)	19,00 (3)	12,67 (6)	9,50 (8)	7,60 (12)	6,33 (14)	5,43 (17)	4,75 (19)	4,22 (21)	3,80 (26)	3,45 (28)
Sinn Fein	28	8	28,00 (2)	14,00 (5)	9,33 (9)	7,00 (13)	5,60 (16)	4,67 (20)	4,00 (22)	3,50 (27)	3,11	2,80	2,55
UUP (Ulster Unionist Party)	16	4	16,00 (4)	8,00 (10)	5,33 (18)	4,00 (23)	3,20	2,67	2,29	2,00	1,78	1,60	1,45
SDLP (Social Democratic and Labour Party)	12	3	12,00 (7)	6,00 (15)	4,00 (24)	3,00	2,40	2,00	1,71	1,50	1,33	1,20	1,09
Aliance	8	2	8,00 (11)	4,00 (25)	2,67	2,00	1,60	1,33	1,14	1,00	0,89	0,80	0,73

ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ Д'ОНДА (ПАРЛАМЕНТ ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ)

Парламент однопалатний. Метод д'Онда застосовується до розподілу посад міністрів, керівників комітетів та заступників керівників комітетів. Оскільки в північній Ірландії діє Вестмінстерська система, одна політична група не може займати одночасно посаду міністра та керівника відповідного комітету. Цим зумовлено те, що посади керівників та заступників керівників комітетів рівнозначні. Всього розподіляється 28 посад керівників та заступників керівників комітетів та 11 посад міністрів (не включені в розрахунок *Таблиці 5*). Посади обираються по черзі, в залежності від квоти, отриманої в результаті поділу загальної кількості депутатів в політичній групі та відповідного дільника, при цьому першою обирає та політична група, яка отримала більшу квоту, в *Таблиці 6* числами в дужках (...) позначений порядок вибору посад політичними групами. Червоними клітинками позначені посади, від яких відмовилися опозиційні політичні групи для того, щоб зберегти статус "*non-governmental opposition*".

Додаток 4: **ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ** (2014)

Таблиця 7 «Результати розподілу за методом д'Ондта та реального розподілу посад керівників комітетів в Європейському Парламенті (2014 рік)»

 – політичні групи, що входять до коаліції

 – неспівпадіння між реальним розподілом та розподілом за методом

	ВСЬОГО		РОЗПОДІЛ ПОСАД КЕРІВНИКІВ			
			Реальний розподіл		За методом	
EPP (European People's Party (Christian Democrats))	218	29,07%	8	40,00%	8	40,00%
S&D (Progressive Alliance of Socialists and Democrats in the EP)	189	25,20%	6	30,00%	6	30,00%
ECR (European Conservatives and Reformists)	73	9,73%	1	5,00%	2	10,00%
ALDE (Alliance of Liberals and Democrats for Europe)	68	9,07%	3	15,00%	2	10,00%
GREEN EFA (The Greens/European Free Alliance)	52	6,93%	1	5,00%	1	5,00%
GUE/NGL (European United Left – Nordic Green Left)	51	6,80%	1	5,00%	1	5,00%
EFDD (Europe of Freedom and Direct Democracy Group)	42	5,60%	0	0,00%	0	0,00%
ENF (Europe of Nations and Freedom)	35	4,67%	0	0,00%	0	0,00%
Non-attached Members	22	2,93%	0	0,00%	0	0,00%
	750		20		20	

Коментар до Таблиці 7

Відповідно до процедурних правил Європейського Парламенту членство в комітетах та розподіл посад керівників політичними групами повинні приблизно відображати склад пленарного засідання. Водночас, розподіл посад в Парламенті 2014 року відображає угоду між трьома основними політичними групами (the European People's Party (EPP), the Socialists and Democrats (S&D) and the Alliance of Liberals and Democrats for Europe (ALDE). Завдяки цьому ALDE отримала три посади керівників комітетів, що становить 15% від загальної кількості, в той час, як група ECR має лише одного керівника, хоча кількість її членів більша за ALDE.

- політичні групи, що входять до складу коаліції
- посади міністрів

Таблиця 8 «Застосування методу д'Ондта при розподілі посад голів в Європейському Парламенті (2014 рік)»

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
EPP (European People's Party (Christian Democrats))	218	218,00	109,00	72,67	54,50	43,60	36,33	31,14	27,25	24,22	21,80
S&D (Progressive Alliance of Socialists and Democrats in the EP)	189	189,00	94,50	63,00	47,25	37,80	31,50	27,00	23,63	21,00	18,90
ECR (European Conservatives and Reformists)	73	73,00	36,50	24,33	18,25	14,60	12,17	10,43	9,13	8,11	7,30
ALDE (Alliance of Liberals and Democrats for Europe)	68	68,00	34,00	22,67	17,00	13,60	11,33	9,71	8,50	7,56	6,80
GREEN EFA (The Greens/ European Free Alliance)	52	52,00	26,00	17,33	13,00	10,40	8,67	7,43	6,50	5,78	5,20
GUE/NGL (European United Left – Nordic Green Left)	51	51,00	25,50	17,00	12,75	10,20	8,50	7,29	6,38	5,67	5,10

ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ Д'ОНДТА (ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ)

Повноваження комітетів в Європейському Парламенті де-юре та де-факто зі змінами законодавства ЄС. За останній термін парламенту 78% усіх поправок були подані комітетами і 52% з них були прийняті. Кожен комітет обирає керівника на 2,5 роки: керівники відіграють важливу роль у досягненні консенсусу в своїх комітетах. Вони також є частиною законодавчого діалогу з Комісією та Радою. Тому розподіл посад керівників значною мірою є результатом впливу різних політичних груп.

Додаток 5: ПАРЛАМЕНТ УКРАЇНИ (2007–2014)

Таблиця 9 «Моделювання використання методу д'Ондта у Верховній Раді України протягом 6-го, 7-го та 8-го скликань»

 – коаліція – неспівпадіння між реальним розподілом та розподілом за методом

РОЗПОДІЛ ГОЛІВ КОМІТЕТІВ 8-го СКЛИКАННЯ ВРУ						
Фракції	Кількість		Фактична кількість голів	Відсоток	За методом д'Ондта	Відсоток
Фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА»	146	34,52%	10	35,71%	10	35,71%
Фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ»	83	19,62%	7	25,00%	6	21,43%
Фракція Політичної партії «Опозиційний блок»	40	9,46%	0	0,00%	3	10,71%
Фракція Політичної партії «Об'єднання "САМОПОМІЧ"»	32	7,57%	3	10,71%	2	7,14%
Фракція Радикальної партії Олега Ляшка	22	5,20%	1	3,57%	1	3,57%
Фракція політичної партії ВО «Батьківщина»	19	4,49%	3	10,71%	1	3,57%
Депутатська група «Економічний розвиток»	19	4,49%	0	0,00%	1	3,57%
Депутатська група «Воля народу»	19	4,49%	0	0,00%	1	3,57%
Позафракційні	43	10,17%	1	3,57%	3	10,71%
	423		24		28	

* фактична кількість голів станом на момент ухвалення відповідної постанови у новообраному парламенті

 – коаліція

 – неспівпадіння між реальним розподілом та розподілом за методом

РОЗПОДІЛ ГОЛІВ КОМІТЕТІВ 7-го СКЛИКАННЯ ВРУ						
Фракції	Кількість		Фактична кількість голів	Відсоток	За методом д'Ондта	Відсоток
Фракція Партії Регіонів	206	46,61%	13	43,33%	14	46,67%
Фракція Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина»	99	22,40%	9	30,00%	7	23,33%
Фракція Політичної партії «УДАР Віталія Кличка»	42	9,50%	3	10,00%	3	10,00%
Фракція Всеукраїнського об'єднання «Свобода»	36	8,14%	1	3,33%	2	6,67%
Фракція Комуністичної партії України	31	7,01%	2	6,67%	2	6,67%
Позафракційні	28	6,33%	2	6,67%	2	6,67%
	442		30		30	

 – коаліція

 – неспівпадіння між реальним розподілом та розподілом за методом

РОЗПОДІЛ ГОЛІВ КОМІТЕТІВ 6-го СКЛИКАННЯ ВРУ						
Фракції	Кількість		Фактична кількість голів	Відсоток	За методом д'Ондта	Відсоток
Фракція Партії регіонів у Верховній Раді України	146	34,52%	10	35,71%	10	35,71%
Фракція «Блок Юлії Тимошенко» (політичних партій «Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"», Українська соціал-демократична партія, партія «Реформи і Порядок») «Батьківщина»	83	19,62%	7	25,00%	6	21,43%
Фракція Блоку «НАША УКРАЇНА – НАРОДНА САМОБОРОНА»: Народний Союз «Наша Україна», Політична партія «Вперед, Україно!», Народний Рух України, Українська Народна Партія, Українська республіканська партія «Собор», Партія Християнсько-Демократичний Союз, Європейська партія України, Громадянська партія «ПОРА», Партія захисників Вітчизни	40	9,46%	0	0,00%	3	10,71%
Фракція Комуністичної партії України	32	7,57%	3	10,71%	2	7,14%
Фракція «Блок Литвина» (Народна партія, Трудова партія України) у Верховній Раді України	22	5,20%	1	3,57%	1	3,57%
	423		24		28	

**ЛАБОРАТОРІЯ
ЗАКОНОДАВЧИХ
ІНІЦІАТИВ**

www.parliament.org.ua